

HRVOJE HEGEDUŠIĆ ili vječni mladić hrvatske popularne glazbe

Hegedušić, Hrvoje, šansonijer i kompozitor zabavne muzike (Zagreb, 13. studenog 1935.). Tonski majstor RTV Zagreb; pjevati je počeo u Vokalnom kvintetu Hegedušić, no uskoro prelazi na interpretaciju vlastitih šansona, prateći se na gitari. H. je jedan od najistaknutijih predstavnika šansone tzv. zagrebačke škole. U dugogodišnjoj suradnji sa spisateljicom Majom Perfiljevom stvorio je nekoliko izvrsnih šlagera (Bokeljska noć, Prihvatit ću sve, Budi tu, Gazi, gazi, srce moje), a na stihove Drage Britvića napisao više zapaženih šansona (Nedjelje u predgrađu, Ponekad mislim, Mravinjak seli, Tvojih pola sata). Hegedušiću pripada i zasluga što se prvi kod nas okušao u komponiranju pjesama poznatih književnika (Balada iz predgrađa D. Cesarića, Utjeha kose A. G. Matoša, Khevenhiller M. Krleže i dr.).

(iz Leksikona jugoslavenske muzike, Leksikografskog zvoda Miroslava Krleže, Zagreb 1984.)

Kada je ime Krste Hegedušića, velikog hrvatskog slikara i pokretača hlebinske slikarske škole, osvanulo prije skoro punih 50 godina, dakle u kolovozu 1966., u naslovu tadašnje dnevne novine Vjesnik kao ime pobjednika netom završenog splitskog zabavnog glazbenog festivala, kulturna javnost i brojni fanovi popularnih Melodija Jadrana ostali su, malo je reći, zbunjeni.

„Na Splitskom festivalu pobjedila je 'Bokeljska noć' Krste Hegedušića“, pisalo je!

„On je bio veliko slikarsko ime pa su mu se puno više ispričavali nego meni, a rekao je jedino da pjeva kao svraka te da bi bilo vrlo nezgodno pustiti ga u glazbene vode“, prisjetio se te epizode Tanji Šimić u jednom intervjuu za Nacional stvarni splitski laureat, inače slikarev nećak, vječni mladić i bard hrvatske popularne glazbe, danas 80-godišnji Hrvoje Hegedušić, kojem, eto, konačno, pripada statua „životnog Porina“.

Da, Hrvoje Hegedušić, nekako oduvijek se doimao kao mladić koji zapravo kasni. I sada, kada zakoračivši u osamdeset i prvu s izgledom 60-godišnjaka prima „životno priznanje“ glazbeničke branše za svoj raznovrsni, razasuti i nemjerljivi doprinos hrvatskoj glazbi i onda, kada je u zrelih godinama za skladatelja pop glazbe (u trideset i prvoj) osvojio svoju prvu veliku nagradu, na stihove, tada supruge, Maje Perfiljeve, za spomenutu „Bokeljsku noć“, ili kada je 1957., već kao student elektrotehnike, osnovao jednu od ranih modernih vokalnih grupa, inače pomodnu opsesiju tinejdžerski gimnazijskih klapa, poput Ariona, što će se pretvoriti u legendarni kvartet 4 M (premda će mu njegov dugogodišnji suputnik Arsen Dedić pokaditi da je „prvi osnivač vokalnog pjevanja u Zagrebu“).

Moguće je imao dobre razloge da se nigdje ne žuri. Njegovi su Hegedušići napadno dugovječni, većina njih gotovo se uspjela uskladiti s maksimumom „doživjeti stotu“.

Dakle, naizgled onako ležeran i cool, premda istovremene sportske živosti i temperamenta (voli jedrenje!), kao da nije puno mario što o njegovim životnim angažmanima i aranžmanima misle drugi. Valjda od onog trenutka kada je, unatoč roditeljskoj želji da s diplomom inženjera elektrotehnike moguće nasljedi oca Mladena, profesora na zagrebačkom Elektrotehničkom fakultetu, odustao od tako izgledne karijere predavši se sirenskom zovu skladnih harmonija Four Freshmena, Four Aces, Hi Lo'sa. Zaokupljen vokalnim eskapadama i kvintetom koji je nosio njegovo ime prekinuo je studij 1959. odlučivši se istodobno zaposliti i kao tonmajstor na Radio Zagrebu. „Tri godine druženja s elektrotehnikom pomogle su mi u životu, jer mi je kao tonmajstoru dobro došlo znati kako ukrotiti struju da služi glazbi“, objasniti će u spomenutom Nacionalovom intervjuu 2009. godine.

„Zagrebački vokalni kvartet (kao nastavak kvinteta, nap. S. Š.) u kojem je vokalne uloge dijelio s Ivicom Bobincem, Anđelkom Kovačićem i Arsenom Dedićem, početkom 60-ih za jednu TV emisiju Angela Miladinova snimio je 'Barbaru' Jacquesa Preverta i Josepha Cosme na način kvarteta Freres Jacques (Les Freres Jacques, poznati francuski vokalni kvartet djelovao je od 1946. do 1982., nap. S. Š.) i uz klavirsku pratnju Davora Kajfeša, što već navodi na put kojim će Hrvoje Hegedušić uskoro samostalno krenuti“, napisat će Dražen Vrdoljak u bilješci za Hrvojev dvostruki CD '45 godina' objavljen 2004. u izdanju Croatia Recordsa povodom njegova jubilarnog koncerta u Vatroslavu Lisinskom, kojim je slavio 45 godina svoje diskografije.

„Prema vlastitom priznanju, bez zaostatka je vjerovao u ono što su pjevali francuski šansonijeri, opčinjen njihovom osobnošću. Istovremeno, u uglazbljenom je stihu vidio poticaj da napravi manifest trominutne dramske ili lirske napetosti, 'mali teatar koji ima glavu i rep'. S takvim predispozicijama se, profesionalni tonmajstor s petogodišnjim studijskim iskustvom na Radio Zagrebu, dosta predvidljivo preselio u neformalni Studio 64“, zaključit će Vrdoljak.

Ovdje ćemo se ispraviti u odnosu na uvodni šlagvort: Hrvoje Hegedušić bio je de facto na početku mnogih transmisijskih procesa u pop glazbi. Osim što je njegov Vokalni kvintet (Ivan Bauer, Ivica Bobinac, Boris Pavlenić, Krešimir Lastrić, a kasnije i Mladen Kovačić) 1958. snimio za Jugoton dvije 78-ice, one velike, tvrde, šelak-ploče, „Mama el bayon“ i „Pjesma berača banana“ („Banana Boat Song“), prije nego će 4M izbaciti na tržište svoj premijerni veliki hit „Na našoj obali“ (Down By The Riverside“), otpočeta je famozne 1964. zajedno s Dedićem, Špišićem, Golobom, Irenom Vrkljan, Ivicom Krajačem, Perom

Gotovcem, Milanom Lentićem i Nikicom Kalogjerom u Studiju 64 na strani pjesničke riječi, kada tvrde da su tako udruženi brana poplavi loših prepjeva i najčešće jalovih domaćih originala. Prvi je s jednom takvom pjesmom, Cesarićevom „Baladom iz predgrađa“, osvojio glavnu nagradu (žirija) na Zagrebačkom festivalu 1967., a među prvima je, uvjeren u misiju mislećih tekstova u pop glazbi, insistirao na pločama pod egidom „pjevam pjesnike“ (lakmus snimke na tom tragu bile su izvedbe književnika, ali i skladatelja, Zvonimira Goloba „Stari vrtuljak“ i „Nedjelja“, njegove prve na pločama Jugotona 1965. i 1966.), pa je dosljedno tomu, otkad su 70-ih longplejke postale legitimacijom pjevačeve uspješnosti, i snimio dva albuma, za svako desetljeće po jedan: „Balada iz predgrađa“ (1974.) i „Pjevam pjesnike“ (1981.; producent mu je bio Dedić, koji je godinu ranije objavio LP istog naslova). Tako je na vinilu, brazdu do brazde bližio prvake školske lektire Cesarića, Ujevića, Matoša, Krležu, Kovačića, Tadjanovića, Majera s aktualnim pretendentima na pjesničku slavu: Golobom, Britvićem, Sabolom, Menartom.

Jednakom je pasijom pisao glazbu za djecu; na klasike dječje literature H. C. Andersena („Snježna kraljica“) i Branka Ćopića („Ježeva kućica“); u suradnji s hrvatskim spisateljima za djecu Sunčanom Škrinjarić („Bajka o orašku i mrvici“, „Tko je jači“) i Mladenom Kušecom („Čudo iz ormara“).

No, posebno u jednoj disciplini, naš će junak od sredine 60-ih sljedećih desetak godina ubirati lovorike. Premda vršnjak Elvisa Presleya, zašavši u dvadesete, već formirana glazbena ukusa, nije se mogao zakačiti za Chucka Berryja ili Little Richarda. Drugim riječima, zvuk kojeg su prisvojili tinejdžeri nije bio njegov. Njegovo je bilo sve prije Jailhouse Rocka i Tutti Fruttija; sve od Sinatre, Perryja Comoa, Harryja Belafontea i Brothers Four. Quartetto Cetra i Modugno, a ne Celentano i Little Tony. „Volare“, a ne „24 mila baci“! Dakle, naravno, od najranijih dana vokalnih grupa, Hrvoja je privlačio blještavi pop akord i kantilena koji će osvajati srca širokih masa. No, koliko god se njegov meki i precizan vokal dobro uklapao u fino višeglasje, ili nam se sviđao u isposničkom šansonijerskom akordu u kojem je bujala raskošna rima, nedovoljne snage i volumena teško se mogao nositi s melodijama, koje je inače znao čuti u svojoj glavi. Nakon odsluženja vojnog roka 1963., raskrstivši sa zadnjim kvartetom, zadovoljivši nagon interpreta ulogom novopečena šansonijera, Hrvojeva pop strana tražila je pravi glas, ili preciznije – prave glasove.

„Ja sam se sa svojim izlaskom na scenu ‘64. paralelno i oženio Majom Perfiljevom, koja je bila tekstopisac. Bio je to jedan boemski brak; ona je pisala stihove za moje pjesme...“, reći će u spomenutom intervjuu za Nacional.

„Hrvoje u tandemu s (...) Majom Perfiljevom sve više postaje svjestan potrebe 'da te publika prihvati, da joj se sviđaš, na koju nitko nije imun', otkrit će Heg, kako ga najčešće oslovljavaju prijatelji i suradnici iz svijeta glazbe, Draženu Vrdoljaku u bilješci za „45 godina“. „'Bokeljska noć' najavljuje seriju uspješnica iz prve polovice 70-ih čija postojanost, u retrospektivi, promovira Hegedušića i Perfiljevu u zakašnjeli hrvatski odgovor na autorsko-supružničku kombinaciju Goffin-King iz razdoblja američkog Brill Building Popa“, zaključit će Dražen. (Hm, kao još jedno Hegovo 'kašnjenje'? Ipak, vjerojatnije, primjetio bih, kao nastavak tradicije uspješnih hrvatskih zabavnoglazbenih tandemata Kuntarić-Chudoba i Vandekar-Ruben.)

„Njihove pjesme, za razliku od samozatajnosti šansone, postaju hranom juke boxa: 'Gazi, dragi, srce moje', 'Samo ljubav zna' (Gabi Novak), 'Da sam ja netko', 'Sanjam' (Indexi), 'Moje ludo srce' (Mirko Cetinski), 'Miruj, miruj srce', 'Otkad si tuđa žena' (Dalibor Brun). U nastavku 70-ih, među izvođačima što su ih usrećile skladbe Hrvoja Hegedušića nalaze se Ksenija Erker, Kićo Slabinac, Novi fosili...“, napisao je Vrdoljak.

Da, bilo ih je: „Povedi me večeras“, „Jedno toplo ljeto“ (Ksenija Erker), „Plovi mala barka“, „Kuca srce moje“ (Novi fosili), „Nek se toči staro vino“ (Kićo Slabinac)... Ali, tu je i „Elegija“ za ad hoc trio Buce, Srđan i Hrvoje, kojoj je u Opatiji 1973. za jedan glas (i to „zaslugom“ žirija RTV Zagreb) izmakla „Pjesma Eurovizije“ (otišla je Montenova „Gori vatra“ sa Zdravkom Čolićem), ili „Tvoja je mati legla da spava“ koju su 1972. odbačenu od splitskog festivalskog žirija (trebao ju je izvesti „narodnjak“ Hašim Kučuk Hoki) snimili i Hoki i Hrvoje, a potom kao naslovnu svom albumu iz 1989. Milo Hrnić i, na koncu, 2012. za povratnički CD, Vlado Kalember i Srebrna krila. Između ostalog, napisao je, po mom mišljenju, i jednu od najljepših zvučnih razglednica svoga Zagreba, naglašeno emotivnu posvetu „To je Zagreb moj“, skladbu u kojoj je znao odgovoriti i zovu pjesnika u sebi, što je inače činio tek ponekad.

Kroz to vrijeme nastavio je kako sam jednom već napisao „opuštena tonusa pjevati o zagrebačkim predgrađima, kafićima i nedjeljnim poslijepodnevim (poglavito nadahnut stihovima Drage Britvića), vodeći alternativni život tonmajstora i producenta“. Ili je pak ispravnije zaključiti da je sudeći po intezitetu poslova u redovnom radnom odnosu zaposlenika tadašnjeg Radio Zagreba (gdje je sve češće mijenjao, zajedno s Mladenom Škalecom, veterane Srećka Orlića i Radana Bosnera) i progresiji diskografskih angažmana na polju tehničkih i producenjskih rola 70-ih i 80-ih, njegova sve rijeđa uloga autora-pjevača zapravo bila na tragu opuštanja i bijega od pritiska što ga je nosio nesiguran status hit makera.

Ali slika Hrvoja Hegedušića, znatizeljnog pozitivca, nemirnog nerva; nerva radišnog kreativca („mnogo je radio i često ga nije bilo doma“, reći će kći Hana), ogleda se u nevjerojatnom nasljeđu tisuća snimaka u kojima je sudjelovao kao tonmajstor, producent, aranžer, studijski glazbenik i vokalist; istinski 'transformer' (kako bi ga nazvao Lou Reed), koji nam poput autentična opsjenara vješto stvara iluziju o preobrazbi nečeg običnog u nešto posebno. Kako li se ta dimenzija, prerasla u pravu legendu, slaže s uvriježenim imidom ležernog i zajebantskog muzičara s dva braka - drugi naravno s Ksenijom Erker - i nekoliko paralelnih životnih linija? Reći će, otkrivajući svoju humornu stranu, da je veliku ljubav Kseniju Erker, s kojom je proživio dug i stabilan brak, upravo i upoznao na Radio Zagrebu gdje je bio tonmajstor, a ona je došla u studio pjevati za dječju radiodramu „Crvenkapica“. „Zato se uvijek šalila“, otkrit će novinarki Nacionala „da je došla pjevati 'Crvnenkapicu', a da je preko stakla upoznala svog vuka!“.

Tako će, razapet između svojevremene misije pop prosvjetitelja i izazovne pozicije lovca na festivalske nagrade, Hrvoja Hegdušić tijekom 80-ih reinkarnirati u studijskog maga najviših profesionalnih dometa. Takvim će ga danas najčešće pamtiti naraštaji koji su svjedočili tom desetljeću klimaksa popularne glazbe na ovim prostorima: hvaljenom usponu mainstream rocka, hipsterskoj vladavini novoga vala i, s euvrovizijskom pobjedom, konačnoj potvrdi najviših dometa domaće pop glazbe. Hrvoje je bio koproducent i tonmajstor na nekim od ponajboljih albuma Parnoga valjka („Koncert“, „Glavnom ulicom“, 1982., 1983.); kao koproducent i tonac zaključio je karijeru Haustora albumom „Tajni grad“, 1988., ali kao tonmajstor zajedno sa Škalecom snimao je „Film u Kulušiću“, „Bijelo dugme – 5. april '81“; u kulturnoj Režiji 4 Radio Zagreba, tonmajstor je „mini albuma“ VIS –a Idoli, prvih albuma Haustora, Patrole (sve u prevratničkoj 1981.), a popisati izvođače zabavne glazbe s kojima je radio potpuno je besmisleno; nitko važan nije barem jednom u tonskoj režiji za pultom preko puta gledao najzaposlenijeg tonmajstora te dekade.

Godina 1991. zatiče ga ponovno angažiranog kao autora i pjevača. Njegov „Vukovar“ (za kojeg je napisao i stihove) ulazi u red najzapaženijih domoljubnih i antiratnih pjesama iz doba Domovinskog rata. A „Moja domovina“, priča o 150 pjevača i glazbenika, „konačan lajtmotiv prve godine ratnog vrtloga i priznanja izbornog za Hrvatsku stvar“, nije mogla proći bez Hegova pilotiranja za moćnim pultom u velikom studiju Hrvatskog radija na Krešimiru.

U mirovinu odlazi 1995., ali radni adrenalin ne popušta ni tijekom 2000-ih, o čemu govore Porini osvojeni za tonmajstorski rad, ovaj put na terenu klasične glazbe (Martina Filjak 1998., Maksim Mrvica 2002., Željko Brkanovića 2003. te Porin za produkciju obiteljskog projekta „Božić u obitelji“ 2002.)

Osim toga, Hegedušić je tijekom proteklih desetak godina bio više puta direktor „Zagreb-festa“ (najprije 2000. te u kontinuitetu od 2005. do 2012.), jedan je od utemeljitelja „Chansofesta“ (1998.), a bio je i predsjednik Hrvatskog društva skladatelja (2008. - 2012.) te član savjeta HRT-a.

Hrvoje iz, reklo bi se, javnosti udomaćenog braka sa Ksenijom Erker, ima dvije kćeri, glumice i pjevačice Hanu i Martinu te je djed četvero unučadi.

Sada živi u Selcu. I more je u venama!

Još uvijek sklada, producira i nastupa. Ponovno je zaljubljen.

Zar ste ijednog trenutka posumnjali u to?

Stoga se pitamo, nije li taj vječni mladić hrvatske popularne glazbe sa „životnim Porinom“ ovaj put zapravo uranio!

Nitko nije savršen!, podučava nas završna replika davnog slavnog filma.

SINIŠA ŠKARICA